

RØYKEN KOMMUNE

En slagkraftig og offensiv vekstkommune

Nærings- og innovasjonsplan

Satsingsområder, mål og strategier for 2016-2020

Røyken, 29. juni 2016

Innholdsfortegnelse

	Side
Forord	3
Formål	5
Visjon, hovedmål og hovedstrategier	5
Røyken som næringsvennlig vekstkommune	6
Røyken kommune som tilrettelegger for næringslivet	7
Satsingsområder	
Eksisterende næringsvirksomhet og arealer	8
Innovasjon og entreprenørskap	9
Samferdsel	10
Samarbeid og nettverk	11
Omdømme	12
Organisering og roller	13
Begrepsliste	14
Vedlegg	18 sider
Sammenstilling av mål – skisse til tidsplan	
Tallfakta om næringslivet i Røyken	
Røyken sammenlignet med 4 nabokommuner	

Forord

Næringsplanen for Røyken kommune 2014-2018 ble vedtatt av Røyken kommunestyre den 06.03.2014. Næringsplanen har status som temaplan til kommuneplanen for perioden 2015 – 2027. Planen skal rulleres hvert 4. år.

Utvalget for næringspolitikk besluttet 20.1.2016 å fremskynde rulleringen av næringsplanen til en Nærings- og innovasjonsplan. Planen er med hensikt gjort kortfattet. De viktigste målene fra næringsplanen fra 2014-2017 trekkes fram, noen nye mål har kommet til og målene har generelt blitt mer spisset enn tidligere. Det er lagt vekt på at målene skal være konkrete og målbare. Etter høring og vedtak i kommunestyret, skal Nærings- og innovasjonsplanen kunne danne innspill til budsjettet for 2017 og videre framover.

Arbeidet med Nærings- og innovasjonsplanen har vært organisert som et prosjekt med Utvalg for næringspolitikk som styringsgruppe. Utvalget har bestått Erling Nilsen (H), Jostein Rensel (KrF), Susanne Vist (H), Børre Pettersen (Ap) og Ragnhild M. Hartviksen-Oksholen (Ap). Planen har vært utformet og bearbeidet i seks etterfølgende møter i utvalget i løpet av 1. halvår 2016.

Administrativt prosjektansvarlig har vært kommunalsjef Jan Erik Lindøe med bistand fra Røyken Næringsråd og daglig leder Hilde Thorud. Næringslivet i Røyken har vært rådspurt og kommet med innspill. I tillegg har for noen spesifikke områder, konsulent Bjørn Langvik vært innleid. Langvik har arbeidet med næringsplaner i både Asker og Bærum kommuner.

Røyken skal være en *slagkraftig og offensiv vekstkommune* for etablering og drift av næringsvirksomhet.

Planen legger vekt på *satsingsområdene* nedenfor, da disse er viktige for næringslivet, samtidig som de er områder som kommunen kan gjøre en jobb som tilrettelegger på/for.

- Eksisterende næringsvirksomhet og arealer
- Innovasjon og entreprenørskap
- Samferdsel
- Samarbeid og nettverk
- Omdømme
- Organisering og roller

Næringsarealer og infrastruktur er svært viktige satsingsområder, som også kommunen er en viktig tilrettelegger for. Næringsarealer ivaretas gjennom oppfølging av kommuneplanen.

I tillegg utarbeider Utvalget for klima, miljø og samferdsel en samferdselsplan for Røyken kommune som fremlegges høsten 2016. Samferdsel er av de viktigste forutsetninger for en god næringsutvikling som er beskrevet i satsingsområde i denne planen.

I denne planen er derfor næringslivets behov for næringsarealer bare begrenset oppsummert under satsingsområde *Eksisterende næringsvirksomhet og arealer*. Satsingsområdet *Samferdsel* er satt opp uten egne, spesifikke mål, men med strategier og tiltak som skal fanges opp samferdselsplanen.

Satsingsområdene er tilpasset og faller innenfor fylkeskommunens nye regionale plan for verdiskaping og næringsutvikling – 2016, vedtatt 04.02.2016.

For hvert av satsingsområdene er angitt målene som Røyken kommune kan påvirke gjennom foreslåtte *strategier og tiltak*. I tillegg er for hvert av satsingsområdene gjengitt noen fakta – oftest i form av tall. Dette for å sette målene i perspektiv.

Planforslaget har vært på høring i perioden 19.5 til 19.6. Mottatte innspill er vurdert og for en del tatt inn i herværende versjon.

Som vedlegg til Nærings- og innovasjonsplanen følger en sammenstilling av mål og skisse til tidsplan, en enkel statistisk oversikt om næringslivet i Røyken og en sammenligning på viktige parametere i næringslivet mellom Røyken, Asker, Lier og Hurum kommuner.

Etter at planen er vedtatt vil det bli utarbeidet en egen handlingsplan med angivelse av ansvar, kostnad og tid.

Det understrekes at Nærings- og innovasjonsplanen ikke er en plan for næringslivet i Røyken. Slike planer må eventuelt næringslivet selv lage.

Nærings- og innovasjonsplanen legger opp til vekst i næringslivet som minst tilsvarer forventet vekst i befolkningen. Veksten i befolkningen er i kommuneplanen som ble vedtatt 25.09.2014 kvantifisert til 2 % per år og med vekst i alle kommunens tettsteder.

Ved at næringslivet skaper arbeidsplasser som er tilpasset innbyggernes kompetanse og ønsker, vil Røyken bli mer kortreist, inn- og utpendling vil reduseres, egendekningen på arbeidsplasser vil øke og verdiskapingen likeså.

Formål

Planen skal være et redskap for politikere og administrasjon i Røyken kommune til å gi gode rammevilkår, være med på å bygge omdømme og understøtte det lokale næringslivet. Næringslivet selv skal etablere, drive og utvikle de ulike næringer.

Visjon, hovedmål og hovedstrategier

Visjon	En utviklingsorientert og handlekraftig kommune. Sammen skaper vi nye arbeidsplasser i Røyken.
Hovedmål	Røyken skal innen 2020 være landets mest fremgangsrike kommune, målt i antall nyetableringer og vekst i eksisterende næringer.
Hovedstrategier	Være synlig, aktiv og imøtekommende overfor nyetableringer og eksisterende næringsliv. Ha tilstrekkelig med lett tilgjengelige nærings- og boligarealer. Støtte opp under næringslivets behov og utfordringer.

Røyken som næringsvennlig vekstkommune.

Det er viktig for kommunen å utnytte sine fortrinn for å tiltrekke seg nye, og beholde viktige næringsvirksomheter.

Det er et godt nivå på Røyken kommunes tjenester og tilbud. Røyken kommune har de siste årene ligget på plass mellom 20 og 40 på NHOs årlige kommune-NM. Kommune-NM forteller om en kommunes konkurransekraft overfor andre kommuner hva gjelder næringsvirksomhet.

Antall arbeidsplasser er for få. Vekst skal skje ved systematisk satsing på gründere og på bedre tilrettelegging for eksisterende næringsliv.

Det finnes godt med nærings- og boligarealer i Røyken kommune.

Flere av nabokommune har arealknapphet for nyetableringer innen f.eks. storhandel, logistikk, lager og industri. Prisnivået for alle typer næringsetableringer i regionen, ligger over nivået som gjelder for Røyken. Nabokommunene mot nord og mot vest har alle et større press på boligmarkedet enn Røyken. For bedriftsledere som skal beslutte hvor bedriften skal lokaliseres er de lokale boligmuligheter for ansatte av betydning.

For næringslivet er det viktig at det offentlige har en rask og forutsigbar saksbehandling av alle typer saker fra og til næringslivet. Røyken kommune skal tilstrebe dette.

Røyken har de siste 3 år hatt en stor befolkningsvekst på i gjennomsnitt 2,4 % per år. Befolkningsvekst er en viktig forutsetning for vekst også i næringslivet.

Arbeidslivet i Røyken kjennetegnes av svært mye pendling. I alt 73 % av sysselsatte røykenbøringer pendler ut av kommunen til arbeidssted. Bare 27 % av de yrkesaktive er kortreiste. I alt 46 % av arbeidsplassene i Røyken dekkes opp ved innpendling av arbeidskraft. Kompetansekravene som stilles til arbeidsplasser i Røyken, avviker lite fra den kompetansen som innehas av dem som daglig pendler ut av kommunen. Pendlingen skaper køer og kaos på veiene, gir handelslekkasje og miljøskader og fører til merkostnader for familiene, bedriftene og kommunen. Røyken kommune skal arbeide for at flere velger å arbeide og handle i egen kommune.

Verdistigningen i næringslivet i Røyken er for lav. Mangfold er viktig, men nærings-sammensetningen har i dag overvekt på næringer med lav lønnsevne og lave marginer.

Som en næringsvennlig kommune ønsker Røyken å samhandle med næringslivet på en aktiv og løsningsorientert måte. Kommunen selv skal benytte det lokale næringslivet mer.

Det skal etableres et kontaktforum mellom kommunens ledelse og næringslivsaktører som næringsråd og de største bedrifter.

Røyken kommune er og vil i stadig sterkere grad, engasjere seg på klima- og miljøtiltak innen områder som f.eks. samferdsel, bolig og næringsbygg. Dette er viktig da det i seg selv er næringer som spås å ville vokse i tiden framover.

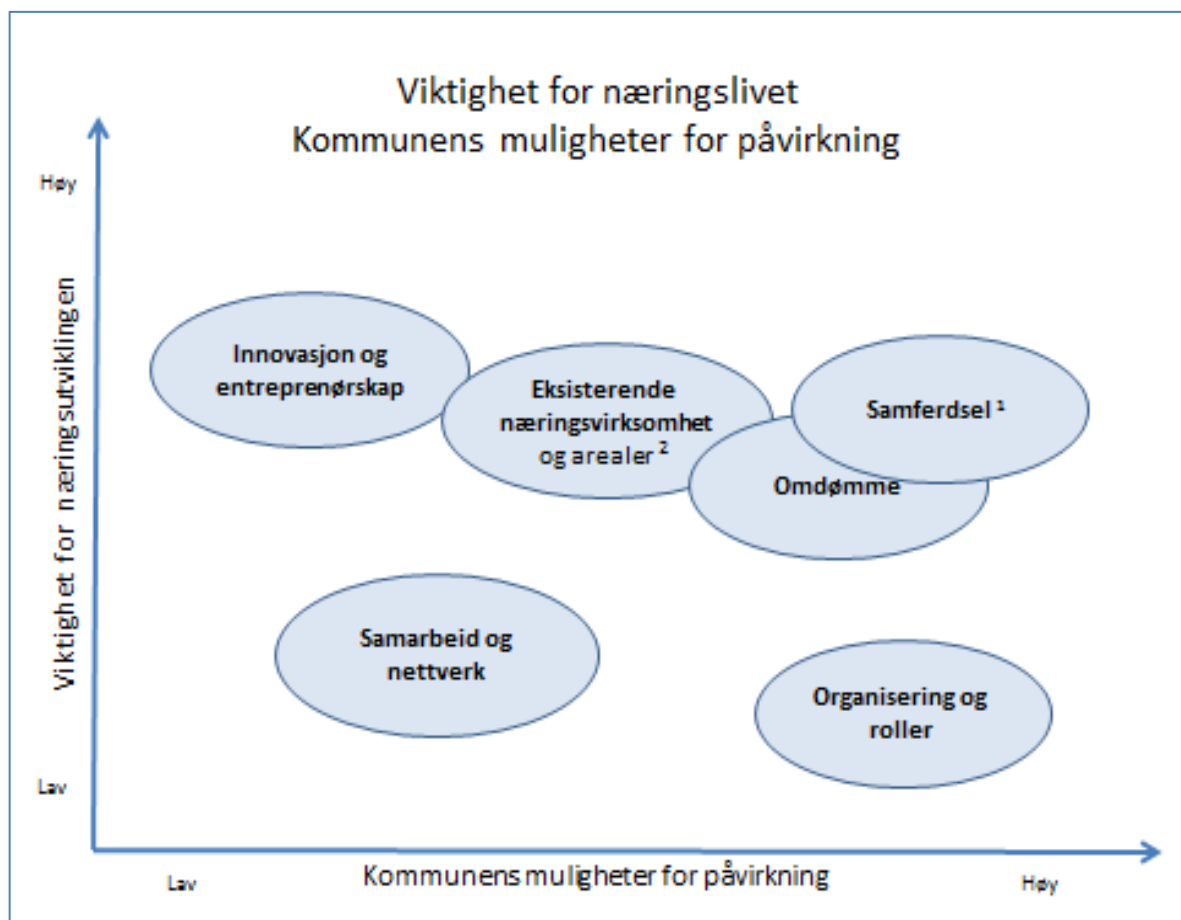
Kommunens rolle som tilrettelegger for næringslivet.

Hva og hvor mye kommunen kan påvirke næringslivet som tilrettelegger, sier ikke noe om hvilken betydning det har for næringslivet.

Kommunen kan for eksempel helt og holdent selv velge sin egen organisering og drift i egen eller andres regi, mens dette ellers har liten betydning for næringslivet bare jobben blir gjort.

Fremstillingen nedenfor er ment som et hjelpemiddel for å diskutere hvordan kommunen best kan få mest ut av sitt påvirkningsarbeid gjennom tilrettelegging.

Å underbygge og utvikle Røyken som en attraktiv næringskommune, kan visualiseres på følgende måte:

¹Begrenset til næring og til forhold som kommunen selv har mest beslutningsmyndighet på.

²Det vises også til kommuneplanens arealdel for konkretisering på næringsområder-/arealer.

Satsingsområde: Eksisterende næringsvirksomhet og arealer

Mål:

- Antall arbeidsplasser skal hvert år øke med minst halvparten av befolkningsøkningen
- Hvert år å rapportere på lokale kjøp og bruk av lokale leverandører
- Minst 15.000 nye kvm skal hvert år tas i bruk til differensiert næringsvirksomhet
- Kommunen skal i sine planer ha tilrettelagt for nye næringsarealer tilsvarende 10 års behov
- Verdiskapingen i privat sektor skal hvert år øke med 5 %
- Omsetning i varehandelen skal hvert år øke med mer enn 40 mnok
- Landbrukskontoret skal aktivt drive næringsutvikling for landbruksvirksomheter

Strategi/tiltak

- Tilrettelegge for helseklynge på Bråset og logistikk klynge på Røyken Næringspark
- Videreutvikle Slemmestad, Spikkestad, Røyken og Åros som tettsted for handel, kultur og tjenesteyting
- Samarbeide med nabokommuner i lokaliseringvalg/flytting av virksomheter til Røyken
- Legge til rette for at kommunen og kommunens selskaper i større grad skal handle lokalt
- Skaffe kunnskap om faktisk bruk av næringseiendommer/-arealer og oversikt over behov på sikt
- Tilrettelegge for nye næringsarealer/-lokaler – årlig og på lengre sikt
- Gjennomføre kampanjer for kortreist handel og arbeid

Fakta (tall fra 2015/utgangen av 2015)

- 5.533 arbeidsplasser i Røyken
  - 407 flere arbeidsplasser siste 5 år
  - 2.532 (46 %) av arbeidsplassene besatt av er innpendlere, spesielt fra Drammen, Asker og Hurum
- 11.068 sysselsatte bosatt i Røyken
  - 3.001 (27 %) arbeider i egen kommune
  - 8.067 (73 %) pendler ut til spesielt Oslo, Asker, Bærum, Drammen og Lier
- Omsetning privat næringsliv på 5,1 mrd. kr
  - Verdiskaping privat næringsliv på 1,5 mrd. kr
  - Verdiskaping per ansatt: kr 417.000
- Omsetning varehandel ca. 890 mnok
  - Ca. 20 mnok økning siste år
  - Tilsvarende kr 41.565 per innbygger, som igjen utgjør 51 % av landsgjennomsnittet

Kilde: SSB og Brønnøysundregisterne,

Satsingsområde: Innovasjon og Entreprenørskap

Mål

- Med start i 2017 å etablere innovasjonssentra for både levebrøds- og vekstbedrifter i Slemmestad, Spikkestad og i Røyken sentrum
- Øke antall nyetableringer med minst 200 hvert år
- Samarbeide aktivt med grunnskolen og videregående skole om entreprenørskapsaktiviteter
- Avholde konkurranse og kåre 'Årets Gründer' i Røyken
- Gjennomføre kurs i bruk av søknader til det offentlige virkemiddelapparat
- Etablere verktøy for tilgang til egenkapitalfinansiering for vekstbedrifter

Strategi/tiltak

- Definere spesifikt innhold og driftsmodeller for ulike typer (stedstilpassede) innovasjonssentra
- Øremerke midler til tiltak på næringsbudsjettet til arbeidet med innovasjon og entreprenørskap
- Arbeide aktivt for etablering av nye virksomheter, sette mål og rapportere på aktiviteter
- Øke skolens bevisstgjøring på og kunnskapen til lokalt næringsliv
- Utøve offentlig oppmerksomhet til gründerskap
- Arbeide for økt bruk av finansieringsordninger overfor gründere og vekstbedrifter

Fakta (tall fra 2015/utgangen av 2015)

- 1554 foretak
  - 276 nyetableringer (av foretak) i 2015
- 1942 virksomheter (bedrifter)
  - 124 netto økning i antall virksomheter i 2015
- Ungt Entreprenørskap gjennomfører næringsprogram i både grunnskole og videregående skole i samarbeid med kommune/fylke, Røyken Næringsråd og lokalt næringsliv
- Etablerertjenesten i Røyken Næringsråd tilbyr etablererkurs til 100 deltakere hvert år
- Næringslivet i Røyken har mye å hente på å bli en bedre bruker av de ulike virkemidler

Kilde: SSB og Innovasjon Norge

Satsingsområde: Samferdsel

Et velutviklet samferdselssystem er en viktig forutsetning for at virksomheter skal drive effektiv og lønnsomt, samt vokse.

For å sikre vekst i eksisterende næringsliv, samt tiltrekke seg nye virksomheter, skal Røyken kommune ha et stort fokus på forbedringer av veier og kollektivtilbud i fremtiden.

Det innebærer et vesentlig bedre tilbud på bussforbindelser internt i kommunen i form av ringbuss, ekspressbuss, hurtigbåt, jernbane og utbedring av Røykenveien og Slemmestadveien. Videre må det utredes muligheter for opprettelse av en energistasjon med veiservicetilbud langs rv. 23 i tilknytning til industriklyngen Røyken Næringspark.

Samferdselsplanen må inneholde mål og strategier som må til for å få et effektivt samferdselssystem som ivaretar næringslivets behov. Samferdselsplanen skal fremlegges høsten 2016.

Mål

- Fastsettes i samferdselsplanen

Strategi/tiltak

- Ha løpende fokus på tiltak og forhold innen vei og bane som kan gjøre Røyken mer næringsvennlig
- Ha kunnskap om næringslivets transportbehov på gods- og personsiden, inklusive kundesiden
- Bidra med å utfordre trafikksekselskapene til å ivareta næringslivets behov for persontransport
- Oppfordre bedriftene til å tilrettelegge for arbeidsreiser ved bruk av kollektivtrafikk og sykkel

Fakta (fra 2016)

- Nytte og personbiltransport på RV 23 har ingen servicetilbud innenfor Røykens grenser
- Til/fra arbeid internt i Røyken har bussene mellom tettstedene i hovedsak avgang hvert 30. minutt
- **Spikkestadutvalget** mener fremtidig utvikling av veisystem og transporttilbud (bil, buss, båt, tog) i «sørkorridoren» må vurderes helhetlig. Spikkestadutvalget ber om at utarbeidelse av en system-analyse som omfatter Oslofjordforbindelsen, Riksvei 23, E18 Lier, Røykenveien og Slemmestadveien innlemmes i NTP 2018-2029

Kilde: Respektive hjemmesider, Spikkestad-utvalget og kommunen

Satsingsområde: Samarbeid og nettverk

Mål

- Røyken Næringsråd skal være samarbeidspartner på tjenestesiden. Samarbeidet skal styrkes.
- Bedre samarbeidet mellom kommune, fylkeskommune, skole og næringsliv på lærlingeordninger
- Bidra til at det blir gjennomført en næringslivskonferanse hvert år
- Samarbeide med nærliggende kommuner og næringsnettverk om næringsutvikling
- Røyken skal ha en effektiv og imøtekommende saksbehandling overfor næringslivet

Strategi/tiltak

- Videreutvikle samarbeidet med Røyken Næringsråd både i kvalitet og omfang
- Systematisk samarbeid med skole og næringsliv for å sikre lærlingordninger og rekruttering
- Bidra til et godt samarbeid med private og offentlige næringsaktører i regionen
- Ledere og medarbeidere i kommunen skal jevnlig bevisstgjøres på sin rolle i næringslivssaker

Fakta (fra 2015)

- Røyken kommune har outsourced mye av sin operative næringsvirksomhet til Røyken Næringsråd
- Røyken Næringsråd er paraplyorganisasjon for næringsbedrifter i Røyken med ca. 250 medlemmer
- Røyken Næringsråd samarbeider med næringsrådene i regionen
- Grunnskolen og videregående skole følger programmene til Ungt Entreprenørskap
- Røyken kommune samarbeider om næringsutvikling fra prosjekt til prosjekt med andre kommuner og offentlige næringsaktører som Vestviken, Vestregionen og Samarbeidsalliansen Osloregionen

Kilde: Respektive hjemmesider

Satsingsområde: Omdømme

Mål

- Utarbeide en kommunikasjonsstrategi for å styrke omdømmet til kommunen og næringslivet
- Ordfører og rådmann skal gjennomføre minst 12 bedriftsbesøk hvert år
- Gjennomføre minst 2 «jobbe lokalt» kampanjer i samarbeid med næringslivet hvert år
- Utvikle aktivitetskalender «Hva skjer i Røyken» for innbyggere og besøkende på Akershus Reiselivsråd
- Innhente og markedsføre en god historie fra næringslivet hver måned
- Utvalg for næringspolitikk skal gjennomføre minst 2 dialogmøter med næringslivet hvert år

Strategi/tiltak

- Analysere behov og forutsetninger for informativ informasjon om næringslivet i Røyken
- Vektlegge synliggjøring av næringslivet i Røyken – også overfor innbyggere og turister
- Skape oppmerksomhet om lokale muligheter og suksesser
- Være oppmerksom på og systematisk fange opp de gode historier
- Skape arenaer for kontakt mellom kommunens ledelse og næringslivsaktører

Fakta

- Undersøkelser viser:
  - Godt omdømme, god profilering og synlighet er viktige faktorer for å øke næringsattraktivitet
  - Kommunens tilbud innen skole, idrett og frivillighet har betydning for næringslivets etablering og vekstvilje
  - Næringslivet er opptatt av at politisk og administrativ ledelse er synlige i næringslivets saker
- Det er viktig at utviklingen i næringslivet systematisk tas opp til politisk drøftelse og eventuell behandling
- Det er en kommunal oppgave å vise åpenhet og invitere til samarbeid om gode, felles løsninger overfor næringslivet
- Røyken har små næringer som innbyggere og besøkende knapt har hørt om

Kilde: Kommunen v/utvalget for næringspolitikk og styret i Røyken Næringsråd

Satsingsområde: Organisering og roller

Mål

- Vurdere å bygge opp og organisere en «Investor i Røyken»- funksjon ¹
- Røyken Eiendomsutvikling AS skal ha en mer aktiv rolle i kommunens nærings- og stedsutvikling
- Tjenester utført av Røyken Næringsråd for kommunen skal kontraktfestes
- Styrke kommunens personalressurser på næringsområdet

¹ Med «Investor i Røyken» menes dedikerte ressurser for å attrahere bedrifter til kommunen. En løsning kan være å tillegge en slik funksjon til Røyken Eiendomsutvikling AS.

Strategi/tiltak

- Styrke kommunens rolle som tilrettelegger for både nytt og eksisterende næringsliv
- Være tydelig på hva kommunens rolle er og hva næringslivet selv skal ta hånd om
- Avklare kriterier for samarbeid der kommunale tiltak/tjenester gjennomføres av andre
- Bidra til å bygge opp møtesteder der næringslivet i kommunen kan møtes

Fakta (fra 2016)

- Gjeldende næringsplan er fra 2014. Planen følges opp av Røyken kommune ved Kommunalavdeling for næring og kultur og Røyken Næringsråd
- Røyken kommune har ingen ansatte utover kommunalsjefen som arbeider med næringsutvikling
- Røyken kommune baserer seg på at deler av det operative arbeidet på eiendom og lokaler skal skje gjennom de heleide selskapene Røyken Eiendom AS og Røyken Eiendomsutvikling AS
- Røyken kommune baserer seg på at Røyken Næringsråd står for drift av Røyken Næringshage, gjennomfører Etablererkurs, gir veiledninger til gründere og gjør prosjekter etter avtale
- Røyken Næringsråd er en forening og står for ulike arrangementer og rådgivning for medlemmene
- Røyken Næringsråd har 1,8 fast ansatte. I tillegg leies inn personell til spesielle prosjektbehov

Kilde: Røyken kommune og Røyken Næringsråd

Begrepsliste

Arbeidsplass	Pr definisjon sysselsatte mellom 15-74 år som mot betaling arbeider mer enn 1 time per uke. Telles på et telletidspunkt i desember hvert år
Sysselsatte bosatt	Sysselsatte som er bosatt i Røyken og som har arbeid i Røyken eller i en annen norsk kommune eller på kontinentalsokkelen
Verdiskaping i privat næringsliv	Summen av lønnskostnader + driftsresultat på foretak registrert i kommunen
Verdiskaping per ansatt	Verdiskaping per ansatt. Ansatte arbeider i eller utenfor kommunen
Omsetning varehandel	Omsetning av handelsvarer over disk og tilknyttet e-handel. Engros-/grossistsalg og salg/reparasjon av motorvogner er ikke med
Foretak	En juridisk enhet som må være registrert for bl.a. å kunne drive næringsvirksomhet. Et foretak kan inneholde flere virksomheter
Nyetablering (av foretak)	Antall nye foretak som er etablertes. Nyregistreringer/eierskifte i eksisterende foretak telles ikke med
Virksomhet	Et foretak kan ha én eller flere underenheter som utfører aktivitet. Det er disse enhetene som omtales som virksomheter. På landsbasis er omlag 5 prosent av virksomhetene innenfor offentlig forvaltning. Tidligere kalt bedrift
Ungt Entreprenørskap	Ungt Entreprenørskap er en ideell, lands-omfattende organisasjon som i samspill med utdanningssystemet, næringslivet og andre aktører jobber for å utvikle barn og unges kreativitet, skaperglede og tro på seg selv. Privat og offentlig finansiert
Det offentlige virkemiddelapparat	Tilskudds-/støtteorganer som Norsk Forskningsråd, Skattefunn, Innovasjon Norge, Oslofjordfondet etc.
Etablererkurs	Grunnleggende kurs i etablering av egen virksomhet. Gjennomføres av Røyken Næringsråd ca. 10 ganger pr år. Finansieres ved overføringer fra fylkeskommunen
Vestregionen	Vestregionen består av 15 kommuner i 3 fylker og 2 fylkeskommuner. Vestregionen skal være en attraktiv, bærekraftig og dynamisk kompetanse- og verdiskapings-region i Norge og Europa
Samarbeidsalliansen Osloregionen	Samarbeidsalliansen Osloregionen består av 75 kommuner og 4 fylkeskommuner. Samarbeidsalliansen skal styrke Osloregionen som en konkurransedyktig og bærekraftig region i Europa
Vestviken	Region Vestviken ble dannet i 2012 av Røyken kommune, Lier kommune og Hurum kommune for å ivareta regional utvikling på tvers
«Jobbe lokalt» kampanje	Etter kampanje som Asker i flere år har gjennomført for å fortelle om lokalt næringsliv og muligheter for kortreist arbeid. Kommunen vil i tilfelle profilere også eksempelbedrifter